

Atolvastam a Szolgálat számaint és mondhatom, hogy szolgálatomnak magam is szolgatársat találtam bennük. Lelkésztestvéreim is azzal a meglepett örömmel fogadták, ahogyan én. Ahogy látom, kevés olyan írás van bennük, amikben mi protestánsok nem találhatnánk tanítást és útmutatást az Isten országának építésében, ami mégis csak nagy és szent és immár, Istennek hála, egyre inkább közös feladatunk lesz. Testvéreim nevében is köszönöm Istennek munkáját és szolgálatát. Azt hiszem, ez az igazi ökumenizmus, amikor egymást segíteni tudjuk a krisztusi úton. Úgy gondolom VI. Pál pápa is erre gondolt, amikor arra buzdított, hogy tanuljunk egymástól.

Valamikor bencés gimnáziumba jártam, nagyon sokat köszönhetek azoknak az atyáknak, akik tanítottak. Én akkor, a zsinat előtti időben sem éreztem soha testvérietlen hangot a részükről, sőt van lelkipásztori szolgálatomnak sok olyan momentuma, amely bencés örökség. És hálás vagyok Istennek, hogy ezáltal is előbbre juttatott hitemben és elhivatottságomban. Talán éppen ezeknek az éveknak köszönhetem, hogy nyitva van a szívem a római katolikus egyház és így az ökuméné felé.

Imádságos szívvel gondolok az Őnök szolgálatára és kérem Istent, hogy tegye áldottá, hasznossá az egész keresztyén magyarság számára munkájukat.

Hazai református lelkipásztor

AZ EMMAUSZI TANÍTVÁNYOK (Lk 24)

MAGA JÉZUS KÖZELEDETT (24, 13-17). „Ahogy beszélgettek, tanakodtak...” Krisztusról beszéltek. A „vallásos témáról folyó beszélgetés” ezekben az órákban a legtermészetesebb volt számukra a világon. Mert a szívük csordultig volt mindezzel. Ha távolállóknak kell Krisztusról beszélőnk, sokszor fájdalmasan tapasztaljuk, milyen kevéssé friss és közvetlen vallási fogalomvilágunk, és ezért milyen hatástalan. És mégis megtörténik néha-néha, hogy valaki egészen megszokott fogalmakkal és szavakkal beszél Krisztusról, ennek ellenére a legmélyebb benyomást hagyja hátra, felkavarja az embereket. Miért? Mert a beszédében benne reszket nemcsak teljes meggyőződése, hanem teljes szíve is. Csak ez talál közvetlen utat a másik szívéhez. Persze folyvást azon kell fáradoznunk, hogy hitelesen, saját személyes szavainkkal hirdessük az Evangéliumot; a döntő azonban az, ami bennünk izzik. — „Maga Jézus közeledett és csatlakozott hozzájuk”. Hiszen az ő nevében vannak együtt (Mt 18, 20). — „De szemük képtelen volt felismerni őt.” Ha eleven hitük lett volna benne, felismerték volna. Mi is hitünkéből tudjuk, hogy velünk van, ha komolyan beszélünk róla és az ő érdekében. — „Meggzólította őket: Miről beszélgettek itt az úton?” Az Úr azt akarja, hogy elmondják neki, pedig hát úgyis tud mindent. Nemcsak arról van szó, hogy kibeszéljük magunkat — arra egy ember is jó —, hanem hogy gondjainkat az Ő szívébe öntsük ki.

TE VAGY AZ EGYETLEN IDEGEN JERUZSÁLEMBEN? (24, 18-24) Nem ritkán

az a benyomásunk, hogy mindenki megérett bennünket, csak éppen az Úr nem. És sokan tudnák a kiutat, ha az Úr „résztvenne a játékban“, de ő éretlennek látszik. Csakhogy nem éppen ennek kellene-e gondolkodóba ejtenie? Mert az emberi belátás határolt, néha nagyon is korlátolt; meddig boldogulnánk vele? Egészen nagy összefüggésekben csakis az Úr gondolkodik és gondoskodik. — „Azt reméltük, hogy meg fogja váltani Izraelt.“ Mennyire együtt tudunk érezni ezzel a két emberrel, hiszen néha mi is belefáradunk a keresztyény feleletekbe és útmutatásokba. Mindannyiunkat megkísért az a megoldás — ami pedig rövidzárlat —, hogy egy kicsit próbáljuk meg pogányul csinálni a dolgokat. Igaz, kárhozzátjuk ezt meg ezt az erőszakos alakot, de titokban mégis elismerjük, hogy ebben meg abban messzebbre mentek nem éppen keresztyény módszereikkel. Eközben azonban szem elől tévesztjük azt, amit ez a két ember szem elől tévesztett: hogy sok minden csakugyan egész másképpen lehetne, ha mindenben, minden erőnkkel Krisztus mellé állnánk és síkraszállnánk érte. Krisztus meg akarta nyerni magának a zsidókat, de azok nem csatlakoztak hozzá; így csak a kereszty útja maradt. Természetesen ő kezdettől fogva tudta ezt, de beszámítva a zsidók szabad döntését. Kevesebbet kellene panaszkodnunk az Egyház gyarló voltáról és többet a magunkéról.

Ó TI BALGÁK! (24, 25) Jézus nemcsak a belátás hiányát veti a két tanítvány szemére, hanem méginkább azt, hogy nem nyitottak igazán Isten szava-iránt: „Milyen nehezen tudjátok elhinni, amit a próféták jövendöltek.“ Értelmük azért nem boldogult, mert szívük rest volt. — „Ha csak önzők lennénk! De mi többet akarunk, mint csak azt, ami jó nekünk, azt akarjuk, hogy a mi akaratunk legyen meg, és itt van fájdalomain kiadhatatlan forrása. Amikor rettentően szenvedünk egy veszteség vagy csalódás miatt, ez nem annyira azért történik, mert elveszítünk valami jót, inkább azért, mert érezzük: a valóság kicsúszik formáló ujjaink közül, látjuk: olyan útra tér, amelyet nem a mi kezünk jelölt ki. Ha önként feláldoznánk az elvesztett jót, a veszteség ugyanaz maradna, de mennyivel kisebb lenne a fájdalom!“ (Gustave Thibon.)

VAJON NEM EZEKET KELLETT ELSZENVEDNIE A MESSIASNAK, HOGY BEMEHESSEN DICSŐSÉGÉBE? (24, 26-27) Krisztusnak ez a szava közkeletű, és mégsem tudunk hozzászokni. Mert azt jelenti, hogy mindenki, aki komolyan veszi Krisztust (és vele önmagát), ezt tartozik vallani: „kell“, és „így“ kell. Sajátos megfelelés áll fenn „a jelen idő szenvedései“ és „a majd rajtunk megnyilvánuló dicsőség“ között (Róm 8, 18). Amint a szenvedéshez sohasem tudunk igazán hozzászokni, úgy, sőt még kevésbé fogjuk megszokni a jövendő dicsőséget. Csak azzal a lényeges különbséggel, hogy a szenvedés sajátossága a szétmorzsoló egyhangúság, viszont az istenajándékozta boldogság állandóan olyan erős újdonságélmény, hogy ez egymaga örök-fiatalnak tartana meg bennünket. — A cél előfeltétele az út, Nem

szabad visszariadnunk az út végigjárásától, mert a cél maradandó. „Felhők az égen, latyak a földön: ilyenek kell lennie a tavasznak. De ez csak bizonyos ideig tarthat, előkészületül a száraz nyárra, tiszta égre és kemény földre. Különben semmi sem érik be. Választani kell: vagy virág maradunk és elhervadunk — vagy meghalunk és gyümölcscsé leszünk” (G. Thibon).

MARADJ VELÜNK (24, 28-29). „Közben odaértek a faluhoz, ahova tartottak. Úgy tett, mintha tovább akarna menni.” Idáig Jézus szinte ráerőltette a két emberre kegyelmeit, a megvilágosítást és a benső erőt. Az este végső, legnagyobb kegyelme még hátra van. Ezt nem erőlteti. Azt akarja, hogy erre kifejezetten meghívják. Így történik ez mindig újra. Talán megszokjuk, hogy kegyelmet kegyelemre kapjunk. Aztán egyszerre szünet áll be, úgy mint akkor Emmauszban, és az a benyomásunk, mintha az Úr tovább akarna menni. Pedig ez csak szeretetének csele, hogy észrevegyük: most különösen kell igyekeznünk, hogy még nagyobb kegyelmekben részesüljünk. A társadalmi érintkezésnek megvan a maga nyelve és azt helyesen kell értelmezni. Hasonló a helyzet az Úr belső vezetésével. Próbáljunk finom érzéket kifejleszteni. — „Azok marasztalták: Maradj velünk.” Az Úr egyszer azt mondta: „A mennyország erőszakot szenved és az erőszakosak ragadják el azt.” (Mt 11, 12). A szentek tudták, hogy az embernek gyakran küzdenie kell Istennel, unszólnia kell Őt. És az Úr vár erre, mint a komoly szeretet bizonyítékára, — „Mert esteledik és a nap már lemenőben van.” Tapintatos figyelmük bármelyik idegenre kiterjed. Semminek sincs az Úron nagyobb hatalma, mint a szívélyes felebaráti szeretetnek.

EKKOR MEGNYÍLT A SZEMÜK (24, 30-31). „Betért hát, hogy velük maradjon.” Amilyen egyszerű ez a mondat, olyan egyszerű Jézus velünléte. Nem akar az embertől semmi bonyolult jámborkodást, hanem azt, hogy természetes módon menjen elébe kívánságainak, sőt bizonyos mértékig előzze meg őket, hisz így kívánja a vendégszeretet. Nem egyhangú szegénység ez, hanem gazdag egyszerűség. — „Mikor az asztalhoz ültek, kezébe vette a kenyeret, megáldotta, megtörte és odanyújtotta nekik. Ekkor megnyílt a szemük és megismerték.” Nem kell okvetlenül az Eucharisziára gondolnunk. Minden nép, de különösen a keletiek hagyományában a közös étkezés jobban összefűz egymással, mint a beszélgetés. Most már elérkezett az a pillanat, amikor Jézus megismertette magát, tekintete a lelükbe hatolt, hangjának csengése félreismerhetetlenné vált. Ekkor lett húsvét ennek a két embernek a szívében. „És eltűnt szemük elől”. Igaz, velük marad mindvégig (Mt 28, 20), de nem láthatóan, az élmény vigaszával. Vigasztalása idelenn mindig csak jön és távozik. Mindaddig, míg majd Ő végleg eljön és itt is marad.

HÁT NEM LÁNGOLT A SZÍVÜNK? (24, 32-35) „Amikor beszélt az úton és kifejtette az Írásokat.” Az Evangélium hirdetésében mindenekelőtt az a

fontos, hogy magát Jézust engedjük szólni az emberekhez, hogy lehetőleg hamisítatlanul rajzoljuk meg képét, s nyissuk meg és tartsuk nyitva feléje a szíveket. Kegyelme legerősebben a saját szavaiban hat, minden egyes szavában. Arról van szó, hogy a Szentlélek munkatársai legyünk. Jézus azt mondja a Lélekről: „Ő majd megdicsőít engem, mert az enyéből vesz és kijelenti nektek” (Jn 16,14). Az emberszív, amely „általa lett”, mert „nála nélkül semmi sem lett” (Jn 1,3), istenadta fogékonyságot hordoz az ő képe, hangjának csengése iránt. — „Még abban az órában útra keltek, s visszafordultak Jeruzsálembe. Ott együtt találták a tizenegyet s társaikat.” Ha emmauszi útjuk búcsú volt legszebb „álmuktól”, akkor most már tudták: hogyha egyszer Krisztushoz tartoznak, akkor az övéihez, Egyházához is tartoznak; hogy ezt a kegyelmet nemcsak önmagukért kapták, hanem a többiekért is, mind. S húsvéti örömujjongásuk még csak fokozódik, mert ezzel a hírral üdvözlik őket: „Valóban feltámadt az Úr és megjelent Simonnak.” Igazuk lett az asszonyoknak, de Péternek is, és a tévelygések útja öbelé torkollott, az egyedüli igaz útba. „. . . hogyan ismerték fel a kenyértörésben.” A kiosztott kenyérdarab meg az eucharisztikus lakoma, a szótlán lemondás meg a szenvedés és halál révén a feltámadást elővételező megtörtetett test között ott szármaly, ott zeng az Egyház húsvéti üzenetének harangszava.

PÜSPOKKINEVEZÉSEK MAGYARORSZÁGON

Lapzárta után kaptuk a következő hírt:

VI. Pál pápa elfogadta a 79 éves Kovács Sándor szombathelyi püspök lemondását, és dr. Fábíán Árpádot nevezte ki szombathelyi apostoli kormányzóvá „ad nutum Sanctae Sedis”. Fábíán Árpád 1926-ban született, 1951-ban szentelték pappá. Teológiai és kánonjogi doktor. 1968 óta a római Pápai Magyar Intézet régense, 1969-től rektora volt.

A Szentatya Klempa Sándor O. Praem. eddigi veszprémi apostoli kormányzót Basti-i c. püspökké nevezte ki. Klempa Sándor 1959 óta volt veszprémi apostoli kormányzó.

A veszprémi egyházmegye apostoli kormányzója dr. Lékai László Badacsonytomaj-i plébános lett. 1910-ben született, 1934-ben szentelték pappá. Doktorátust a Gergely egyetemen szerzett, filozófiából.

A veszprémi egyházmegye segédpüspököt is kapott Kádár László egri egyházmegyes személyében. Kádár László 1927-ben született, 1950-ben szentelték pappá. Tanulmányait Franciaországban egészítette ki, majd lelkipásztori tevékenység után az egri főegyházmegye érseki titkára lett.

Végül dr. Endrey Mihály püspök segédpüspöki minőségben Cserháti József pécsi püspök oldalára került. Endrey püspök 1905-ben született, 1928-ban szentelték pappá. A váci szeminárium prefektusa volt, ugyanott dogmatika-tanár. 1948-ban az Actio Catholica vezetője lett. 1951-től felszentelt püspök. A többi négyet márc. 16-án szentelik Budapesten.